

Carl Th. Dreyer
GERTRUD

Dekorationer:

Kai Rasch

Vers og sangtekster:

Grethe Risbjerg Thomsen

Tone:

Knud Kristensen

Klip:

Edith Schlüssel

Musikoptagelse:

Peter Willemoes

Belysning:

Ove Hansen

Kopi:

Johan Ankerstjerne A/S

Make up:

Bodil Overbye

Kostumiere:

Berit Nykjær

Rekvisitter:

Willy Berg Hansen

Assistenter:

Solveig Ersgaard og

Jens Ravn

Gertruds kostumer:

FABIELLE

Gertruds hatte:

WINNIE

Herrernes kostumer:

M. G. Rasmussen

Stills:

Else Kjær

Carl Th. Dreyer
GERTRUD

EFTER HJALMAR SÖDERBERG

NINA PENS RODE *Gertrud*
BENDT ROTHE *Kanning*
EBBE RODE *Gabriel Lidman*
BAARD OWE *Jansson*
AXEL STRØBYE *Nygren*

Desuden medvirker

KARL GUSTAV AHLEFELDT – VERA GEBUHR –
LARS KNUTZON – WILLIAM KNOBLAUCH –
ANNA MALBERG – EDOUARD MIELCHE m. fl.

Foto: HENNING BENDTSEN D.F.F.

Musik: JØRGEN JERSILD

Skuespillerinden Betty Söderberg, forfatteren Hjalmar Söderberg's datter, har godkendt det af Carl Th. Dreyer udarbejdede filmmanuskript.

Forord ved Carl Th. Dreyer:

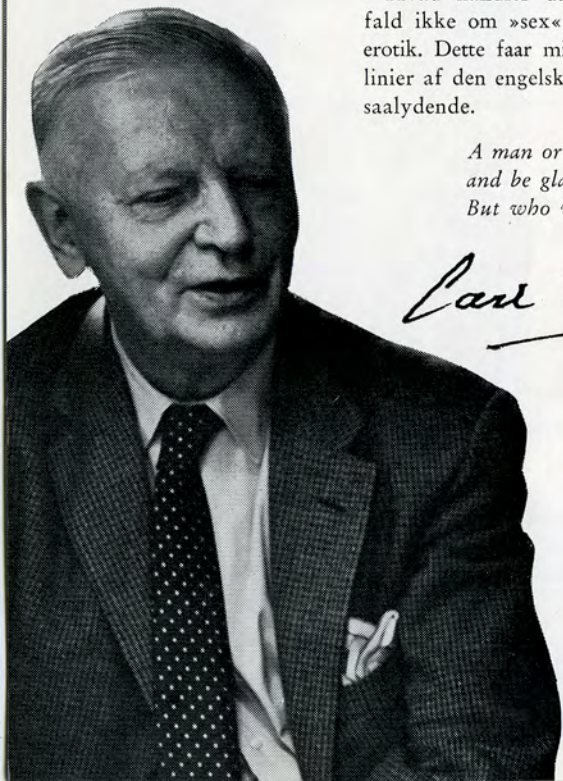
I skuespillet GERTRUD anslaa digteren *Hjalmar Söderberg* en treklang, som nok vil give genlyd i de fleste kvindesind. Da skuespillet i sin tid kom frem i Stockholm, viste det sig, at det i overvejende grad var unge fruer, der gik til forestillingen, og det fortæltes, at de fleste af dem havde taarer i øjnene, naar de forlod teatret.

Hvad nu filmen angaar, haaber jeg det vil lykkes de unge fruer at overtale deres mænd til at gaa med ind og se filmen. Maaske vil den give mændene et lille stik i samvittigheden, men et saadant lille stik plejer kun at være af det gode.

Hvad handler da GERTRUD om? I hvert fald ikke om »sex« – men om kærlighed og erotik. Dette faar mig til at tænke paa tre verslinier af den engelske digter Richard Aldington, saalydende.

*A man or woman might die for love
and be glad in dying.
But who would die for sex?*

Carl Th. Dreyer

Handlingen:

GERTRUD er en ung operasangerinde, der ved sin ynde og begavelse vandt mange venner indenfor datidens Stockholms-boheme, og hun gled ind i et kærlighedsforhold til den berømte digter Gabriel Lidman, der af studenterne og ungdommen betragtedes og hyldedes som kærlighedens digter.

Efter nogle års forløb afbrød Gertrud dog forbindelsen med Lidman og giftede sig nogen tid efter med Kanning, der var højesteretsadvokat og en ungdomsven af Lidman.

Gertrud havde ønsket sig et harmonisk ægteskab, og hun helliger sig da også helt sin mand og sit hjem. Men lykkelig er hun ikke. Hun føler, at

Kannings stræben efter en politisk karriere vil gøre det umuligt for ham at skænke hende den kærlighed, der går forud for alt andet. Hun føler sig mere og mere ensom i sit ægteskab.

Da møder hun i en ung komponist en mand, som hun bliver vildt forelsket i. Hun tror, at hun i ham har fundet den mand, der ligesom hun selv kræver kærlighed fremfor alt. Men hun har bedømt ham forkert. Han afslører sig selv overfor hende. Da hun ser ham i al hans simple ynkelighed, indser hun, at han ikke er hendes kærlighed værd.

Gertrud trækker sig tilbage fra livet i Stockholm og gemmer sig langt borte i den landsby, hvor hun er født, hun har valgt ensomhedens tragedie. Hun må erkende rigtigheden af de ord, Gabriel Lidman engang har skrevet:

»Jeg tror på kødets lyst, og sjælens ubodelige ensomhed«.

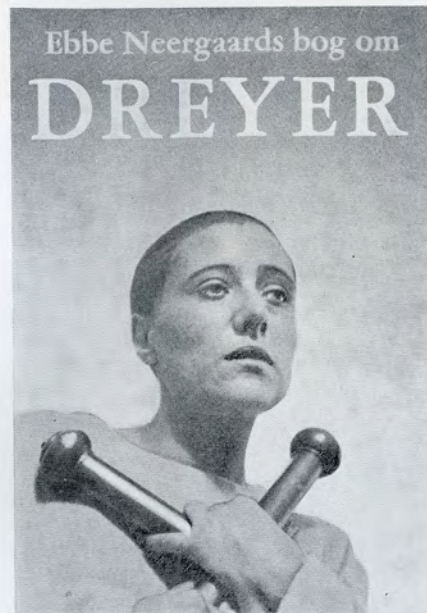
Hjalmar Söderberg's Gertrud

GERTRUD er et eksempel på de forsøg, moderne skuespilforfattere (f. eks. O'Neill) har gjort på at genoplive den græske tragedie ved i vort syn på livet at finde noget, der tilsvarende den antikke tro på hævnende guder og uafvendelig skæbne. GERTRUD selv er ligesom heltinderne i de klassiske tragedier stillet overfor en konflikt mellem pligt og følelse, mellem hendes selvrespekt og hendes erotiske passion for en mand, der i enhver henseende står under hende. Hendes stilling kompliceres af hendes helt urimelige ideale kærlighedskrav til den mand, hun elsker: Hans kærlighed til hende skal gå forud for alt, også forud for hans arbejde. Kærlighed er alt, hævder

GERTRUD, selvom hun godt ved, at kærlighed også ofte betyder lidelser og ulykke.

Et af de mest bemærkelsesværdige træk hos Söderberg i hans opfattelse af kærlighed er hans frihed for maskulin fordom. Han viser en bemærkelsesværdig intim forståelse for tanker og følelser i den kvindelige psyke. Dette havde han tilfælles med den store engelske digter D. H. Lawrence. En gennemtrængende bevidsthed om kvinders psykologi og den mesterligt erotiske poesi var fælles for de to digtere. Fælles for dem var også, at de begge i en overordentlig grad følte sig tiltrukket af handlekraftige kvinder med energi og initiativ: Det er sådanne kvinder, der kan tillade sig at leve i et frit forhold til den mand, de elsker.

Ebbe Neergaards strålende bog om Carl Th. Dreyer i videreført og forøget udgave ved Beate Neergaard og Vibeke Steinthal. Rigt illustreret med fotografier fra filmene.

115 SIDER. PRIS: KR. 19,75

DANSK VIDENSKABS FORLAG

ROBERT. E. PETERSEN

